

တက်ကသုတ်ထိပ်ဆုံးမိန့်ကြွားစုံပုံခြာဂီတီဂီတီအဂီတဘဉ်ထူး တက်ဆာကတီဘဉ်နှုတ်ခွဲအစုံယုတ်စံးဝဲ

လီဖုအုဉ်အရံ ၁၂ သီ, ၂၀၂၀ နှ်၊ ဇူလိုင်လ
တက်မုအံၣ်ဒီး သုတ်ထိပ် ဒံၣ်မိန့်
ဖြဲၣ်စုံ ဖဲၣ်ခြာဂီတီဂီတီအဂီ အီၣ်
ကီၣ်ကီၣ်န့ၣ်. တဘဉ်ထူးတံဆဲက
တီဘဉ်အဂီန့ၣ် ခုတ်အံၣ်ယုတ် -က
ညီဒီကလုၣ်စီဖွဲၣ်ကရူ ထံဂုတီၣ်က
ဝဲၣ်ကရူအီၣ် ပဒိၣ်စီဖွဲၣ်စုံ စံးလီၣ်ခဲၣ်
ဖဲလီဖုအုဉ်အရံ ၁၁ သီအန့ၣ်.
ဝဲတံၣ်မလဲကတီ ၇၂ဝဲတဝဲ ကညီဒီ
ကလုၣ်အမုၢ်န့ၣ်အမုၢ် လၢ မုၢ်ဖွဲၣ်ကီၣ်
ဆုၣ်. ပုၣ်သီဝဲတံၣ်န့ၣ်. ကဒဲၣ်ကူသဝီ
အပူၤအံၣ်န့ၣ်လီၤ.
တက်ပဝုတ်တံၣ်ခဲးအလံးယံးယာ
(NCA) အပူၤဖုကီၣ် အီၣ်ဒီးတံၣ်သး
လီၤပလီၣ်သုတ်တဖုၣ်အံၣ်န့ၣ်လီၤ.
လၢ အနံၣ် ၆၀ ဘျီအဝီၣ်ပူၤ
တံၣ်လုၣ်ထိပ်ကွဲၣ်သးသမု .သ့ၣ်က
ပၤတဖုၣ်ဝဲၣ်ပံး လၢတံၣ်ကကီၣ်ဝဲ
ဒံၣ်မိန့်ဖြဲၣ်စုံ ဖဲၣ်ခြာဂီတီဂီတီအဂီ
ဒံၣ် သးတံၣ်ကရူအီၣ်ကတီအီၣ်ကသု
အဂီ. မုၢ်ကဘဉ်အီၣ်ဒီးကီၣ်ဒီးဒီး
ခါဆုညါ အနံၣ် ၇၀ ဘျီ ညါခါန့ၣ်
ယနီၣ်ကစီၣ်ဒုၣ်ယံးထူးထိပ်ဝဲတံၣ်
သံကွၢ်အဂီန့ၣ် ပဒိၣ်စီဖွဲၣ်စုံ စံးဝဲ
လီၤ.
“တံၣ်အလံးန့ၣ် ယအံၣ်ဒီးဝဲန့ၣ်
ဘဉ်ထူးဒီးပုၤဘဉ်မုၢ်ဒါဝဲတဖုၣ်မုၢ်
ဂုၤ ဘဉ်ထူးဒီးပဒိၣ်ပပုၤတဖုၣ်မုၢ်ဂုၤ.
ဒံၣ်မိန့်ဖြဲၣ်စုံ ဖဲၣ်ခြာဂီတီဂီတီအဂီ
မုၢ်သ့ၣ်ထိပ်နီၣ်ကီၣ်န့ၣ် တဘဉ်လိၣ်
ထူးတံၣ်ဆဲကတီၣ်လၢဘဉ်န့ၣ် ယ
အံၣ်ဒီးဝဲယံးဝဲအံၣ်လီၤ.” အဂီန့ၣ်
ပဒိၣ်စီဖွဲၣ်စုံ စံးဝဲလီၤ.
မုၢ်ဖွဲၣ်ကီၣ်ဆုၣ် တံၣ်မလဲကတီဝဲ
၇၂ ဝဲတဝဲ ကညီဒီကလုၣ်မုၢ်န့ၣ်အ
တံၣ်ရဲၣ်တံၣ်ကျဲၣ်အံၣ်. ကညီသီဝဲတ
ဖုၣ်. တံၣ်သ့ၣ်တံၣ်ဘါန့ၣ်နီၣ်တဖုၣ်.
ခုတ်အံၣ်ယုတ် ပုၤဘဉ်မုၢ်ဘဉ်ဒါတဖုၣ်.
ကညီထံၣ်ရဲၣ်ကီၣ်သးပုၣ်တံၣ်တဖုၣ်.
ကညီလံၣ်လံၣ်ဒီးတံၣ်ဆဲးတံၣ်လၢက
မဲးတံၣ်မိတဖုၣ်. ဒီးလီၤကတီဝဲတဖုၣ်
ဖဲၣ်ခြာဂီတီဂီတီအဂီ အဂီ ၁၀၀ဝဲ ဘျီ
ဟဲထိပ်ဝဲန့ၣ်လီၤ.

ပဒိၣ်ထူးဒီး AAတံၣ်ဆဲးကတီၣ်ဒီးခးလီၤဝဲတံၣ်မိန့်ခြာဂီတီဂီတီအဂီ
အီၣ်တံၣ်လီၤအပူၤဘဉ်ဒီးပူၤကွီဝဲ (၂၀)ယာၣ်အပူၤအီၣ် KHRGထိပ်စီဝဲ
SHOOT ON MI DUAL CAMERA
2020/11/11 11:08

လီဖုအုဉ်အရံ ၂၂ သီ, ၂၀၂၀ နှ်၊ ဇူလိုင်လ
ဖဲမဟါတန့ၣ် လီဖုအုဉ်အရံ ၂၀ သီအန့ၣ် ကညီဒီကလုၣ်
(KHRG)အံၣ် ထူးထိပ်ဝဲလံၣ်လံၣ်
ဘဉ်ရဲၣ်လၢ တဘဉ်လၢ အဘဉ်ထူးဒီး
ဖိၣ်စုကဝဲကရူအံၣ်ဒီးဝဲလံၣ်ကျဲၣ်မုၢ်ဒီၣ်
လၢ ရစာၣ်ကီၣ်စုၣ်အလံး ဖဲသ့ၣ်ပံၣ်တံၣ်
ကတီဝဲန့ၣ်အပူၤ တဖုၣ်ဖွဲၣ်ဒီး အဂီ
၂၀ ဘဉ်ဒီးဘဉ်ထံးဝဲအမိန့်ဒီၣ် ပံၣ်အ
ပံၣ်သီဒီး ထီၣ်ခဲၣ်ဒိၣ်ဒီၣ်မုၢ် န့ၣ်
လီၤ.
ဖဲလီဖုအုဉ်အရံ ၁၃ သီန့ၣ်
ဂီၤအီၣ်တံၣ် ကျဲၣ်မုၢ်ဒီၣ်တဖုၣ်လဲ
ဘဉ်ဝဲဘုၤထီၣ်တံၣ်ဆုၣ်. ခမ့ၣ်ဒီၣ်
သဝီ တံၣ်ယုတ်တလၢ ကွီၣ်တဖုၣ်ဒီး
ဖဲန့ၣ်ကတီၣ် ဖဲသ့ၣ်အဂီကတီၣ်
၂၀၀၂ ဘဉ်ဒီးဝဲန့ၣ်လီၤ. ဒီးပုၤကွီ
ဖဲလီဖုအုဉ်အရံ ၁၃ သီန့ၣ် ဘဉ်
တံၣ်ကတီၣ်ပုၤအုဉ်အရံ သူးကလး တ
ဖုၣ်အပူၤဒီး မုၢ်ဖဲ သ့ၣ်လၢအဘဉ်
ဒီးန့ၣ်ကျဲး ကျဲး ၅ ဂီတဝဲ ဘဉ်
တံၣ်ဆုၣ်အံၣ်ဒီးသ့ၣ်လၢတံၣ်ဆဲးက
တီၣ်တံၣ်မိန့်န့ၣ်လီၤ.
(KHRG)ပုၤန့ၣ်တံၣ် နီၣ်ထူးထူး
ဝဲလၢ “ဖိၣ်စုကဝဲကရူတဖုၣ်န့ၣ်
ကြးသ့ၣ်ညါဝဲလၢ တဘဉ်ခဲးလီၤ
ကျဲၣ်မုၢ်ဒီၣ်လၢ ပုၤကရူအဂီတုၣ်
ဖိၣ်စုကဝဲကရူတဖုၣ် ကဘဉ်ပံၣ်
ထံၣ်န့ၣ်ဝဲကရူတဖုၣ်အဂီ ဒုၣ်ဒါ
တံၣ်လီၤ. အခဲးအံၣ်န့ၣ် ပုၤတသ့ၣ်
ညါလီၤတံၣ်လၢ (AA)ခဲးခါ. ကီၣ်ပ

ဒီၣ်ထူးဝဲခါန့ၣ် တသ့ၣ်ညါလီၤတံၣ်
ဒီးဘဉ်အလံး ယတဖုၣ် ဒီးတံၣ်လၢ
ကီၣ်ပဒိၣ်စီဖွဲၣ်စုံ. သန့ၣ်ကတုၣ်
တဖုၣ်ဂုၤဖဲန့ၣ်. ကဘဉ်သ့ၣ်ညါဝဲက
မုၢ်အီၣ်တံၣ်လီၤဒီး ဒုၣ်ဒါအီၣ်တံၣ်
လီၤလဲၤ. ” အဂီ နီၣ်ထူးထူးထံးဝဲ
လီၤ.
ကီၣ်ပယံးပဒိၣ်စီဖွဲၣ်စုံ ဆဲးလီၤယာ
ဝဲထံၣ်ဂုၤကီၣ်ကတီၣ်ဒီးသ ခါ
သ့ၣ်အီၣ်အဖူၤ ဖိၣ်စီဒီး ဖဲသ့ၣ်တဖုၣ်
န့ၣ်မုၢ်ပုၤတဖုၣ် လၢအဂီတံၣ်
တံၣ်ဒုးတံၣ်ယာအပူၤ မုၢ်ပုၤတဖုၣ်
လၢဘဉ်ဒီးဘဉ်ထံးညါလၢ နီၣ်
ဂီၤမုၢ်ဂုၤ နီၣ်သးတကမုၢ် ဂုၤအ
လံး ကီၣ်ပဒိၣ်စီဖွဲၣ်စုံ ကြးလူၤ
ဖိၣ်စုဒီးသါပဲသ့ၣ်တဖုၣ်အံၣ်
လၢလၢပုၤပုၤ အဂီ(KHRG)က
ညီဒီကရူ အီၣ်အရံ ဆိၣ်တဂူ
ထီၣ်ဝဲန့ၣ်လီၤ.
လၢန့ၣ်အံၣ်ညါ ဘဉ်ထူးဒီးတံၣ်
ခဲးလီၤဝဲကျဲၣ်မုၢ်ဒီၣ်လၢ ပုၤကရူ
အဂီအံၣ်န့ၣ် ရစာၣ်ကလုၣ်
ကဝဲ(AA)မုၢ်ဂုၤ ကီၣ်ပဒိၣ်
ဒီးတကမုၢ်ဂုၤ တဘဉ်လၢသး
နီၣ်တဖုၣ် ၇၂ ဝဲတဝဲ အာၣ်
လီၤသးအံၣ်အမိန့်ဒီၣ် အဝဲ
သ့ၣ်တြးဟံးထီၣ်မုၢ်ဒါဒီး ယုက
ညးကတီၣ်အဂီ (KHRG)ပုၤ
တံၣ် နီၣ်ထူးထူး ဆဲးအံၣ်ထီၣ်
ဝဲဒံၣ်န့ၣ်လီၤ.
“တံၣ်ကထီၣ်သး အမိန့်အံၣ်
အဝဲသ့ၣ်ကဘဉ်ယု ကညးက
ပုၤဘဉ်မုၢ်လဲၣ်လဲန့ၣ် ပုၤက

ခုတ်အံၣ်ယုတ်-ကညီဒီကလုၣ်
စီဖွဲၣ်ကရူ ဖဲ ၁၉၉၄ နှ် လဲလီၤ
န့ၣ်. ကီၣ်ပယံးအံၣ် ကသ့ၣ်ထီၣ်
သ ကီၣ်ဝဲလၢ ဒံၣ်မိန့်ဖြဲၣ်စုံ ဖဲၣ်
ခြာဂီတီဂီတီအဂီ ဆဲးတံၣ်ဝဲ
ခဲၣ်. ဘဉ်န့ၣ်လီၤ ပါဆဲးတံၣ်
ယံးဝဲ အနံၣ် ၆၀ ဘျီသး
သမုအအီၣ်ကီၣ်. တံၣ်ထူး
တံၣ်တီတဖုၣ်အအီၣ်ကီၣ်.
ဘဉ်ဟ့ၣ်လီၤကွီၣ် တံၣ်မဲ
ဝဲမဲနီၣ် တဖုၣ်အဂီန့ၣ် ပဒိၣ်
စီဖွဲၣ်စုံ ဆုၣ်ယုး တံၣ်ဝဲ
တံၣ်ရဲၣ်တံၣ်ကျဲၣ်အမုၢ် န့ၣ်
လီၤ.
ဒီး ၂၀၁၄ နှ် ကလုၣ်ခွဲၣ်
ပုၤဒုၣ်ပုၤတဖုၣ် ခုတ်အံၣ်
ယုတ် မုၢ်ဒါဝဲတဖုၣ် ဒီး
ပဒိၣ်. သူးမုၢ်ဒီၣ်တဖုၣ်
တံၣ်ထူးလီၤ လီၤသကီၣ်
ဝဲဘဉ်လၢ ကသ့ၣ်ထီၣ်
ဝဲဒံၣ်မိန့်ဖြဲၣ်စုံ ဖဲၣ်ခြာ
ဂီတီဂီတီအဂီ အသီး. ဖဲ
၂၀၁၅ နှ် ဝဲကီၣ်ဒီဘဉ်

ကုၤဒသဝီဖဲ တနီၣ်ဒီးပုၤကွီ
ဖဲတဖုၣ် ကုၤအီၣ် ကခါကုၤ
လၢအသီပုၤလဲ ဘဉ်ဆုၣ်
မုၢ်ဖုၤအံၣ်န့ၣ်ကသးပုၤတနီၣ်
လၢ ပုၤဘဉ်ဝဲဘဉ်မီၣ်အံၣ်
တဖုၣ် အီၣ်ဒံၣ် တံၣ်လၢ
ပုၤလီၤကျဲၣ်အပူၤဒီး
အမိန့်အံၣ် ဘဉ်အံၣ်ဒီး
ကွီၣ်အဝဲသ့ၣ် န့ၣ်လီၤ.
လၢန့ၣ်အံၣ်ညါ သဝီ
ဖဲတဖုၣ် ကုၤအီၣ်ဆိး
ကခါကုၤ လၢအသီ
အပူၤလဲဘဉ်ဆုၣ်. ဘဉ်
အီၣ်ဒံၣ် ဒီး တံၣ်ပလီၣ်
ပဒိၣ်စီဖွဲၣ်စုံ ဝဲကီၣ်ဒီ
ဘဉ်
သူးတကမုၢ် ခဲးလီၤဝဲ
ကျဲၣ်မုၢ်ဒီၣ်ကျဲၣ်မုၢ်
သ့ၣ်တဖုၣ် ကီၣ်န့ၣ်
ဒီးန့ၣ်ယုတ်ဒီး ပုၤ
ကွီၣ်ဖဲတဖုၣ်အဂီၣ်
စုၣ်ကီၣ် ဘဉ်ပုၤ
ဘဉ်ဖုၤတံၣ်လၢ ဒီး
ခဲးလီၤတံၣ်ဆဲးက
တီၣ်အဂီန့ၣ် ကုၤဒသဝီ
နီၣ်ထူးထူး စံးဝဲန့ၣ်
လီၤ.
“ပုၤကွီၣ်တဖုၣ်
ဟံးကုၤဒီးစံး ဘဉ်
ကတီၣ် ကျဲၣ်သ့ၣ်
သီၣ်ပဝုၤတံၣ်စံး. ဟံး
ကုၤဒီးစံးတခါကျဲၣ်
သ့ၣ်သီၣ် တသီ
ခဲးလီၤတံၣ်လီၤ. ခဲး
လီၤဝဲ မဟါကတီၣ်
န့ၣ် ကျဲၣ်မုၢ်ဒီၣ်ပုၤ
၃
ဖျာၣ်. ၄ ဖျာၣ်. တ
န့ၣ်ညါအံၣ် ခဲးလီၤ
ဝဲကျဲၣ် သီၣ် (ဝဲး
ကစု) ခဲးတီးသါ
တီးဒီး. ပုၤဒသဝီ
ဖဲသ့ၣ်ကုၤသးပုၤ
ဖျာၣ်တသ့. ပားတ
သ့ၣ်တခါ အီၣ်ဒီး
ဒုၣ်လၢတံၣ်ပာလီၤ.”
အဂီ နီၣ်ထူးထူး
စံးဝဲန့ၣ်လီၤ.
ကုၤဒသဝီ တံၣ်မုၢ်
ကွီၣ်အံၣ် ကွီၣ်
သရဲၣ်သရဲၣ် အီၣ်
ဝဲ ၃ ကဒီး က
တီးထီၣ် ကွီၣ်
ဝဲ ၄ တီၣ်န့ၣ် ပုၤ
ကွီၣ်ဖဲ ဝဲလၢဒီၣ်
နီၣ်ဂီၤအီၣ်ဒံၣ် ဒုၣ်
၃၆ ဂန့ၣ်
လီၤ.

တံၣ်ဒီးစံးဆာကတီဘဉ်ယုၣ်မုၢ်ဖျဲးအပူၤတံၣ်တံၣ်တံၣ်ထီၣ်လၢကွီဝဲ တံၣ်ပလံၣ်အဂီ

လီဖုအုဉ်အရံ ၁၉ သီ, ၂၀၂၀ နှ်၊ ဇူလိုင်လ
စးထီၣ်ပဲတလၢအံၣ် လီဖုအုဉ်
အရံ ၄ သီအန့ၣ် ဒီဖျဲး ကီၣ်ပဒိၣ်
သူး တကမုၢ် ခဲးလီၤဝဲကျဲၣ်
မုၢ်ဒီၣ်လၢ မုၢ်ဒီၣ် ဒီၣ်
အီၣ်တံၣ်လီၤ. လုၣ်သီတံၣ်ဆုၣ်
ကုၤဒသဝီအပူၤအလံး. သဝီ
ဒီၣ် တဖုၣ်ပုၤ ကမုၢ်
၃၀၀ ဘျီဘဉ်ယုၣ်မုၢ် ဟး
ဖျဲးဝဲဒီး ကတီၣ်အံၣ်မုၢ်
တံၣ်ပလံၣ် လၢပုၤကွီၣ်
သ့ၣ်တဖုၣ် ကဘဉ်ဒီးစံး
ဝဲ တံၣ်ဒီးစံး အလံး ပုၤ
ကွီၣ်ဖဲသ့ၣ်တဖုၣ် အဂီ က
ထီၣ်ဝဲတံၣ်တံၣ်တံၣ်လၢ က
မလဲၤဖဲ

ဒီးတံၣ်ဒီး တံၣ်ပလံၣ်ဖဲ
လဲၤလဲၤအဂီ န့ၣ်လီၤ.
စးထီၣ်ပဲ လီဖုအုဉ်အရံ
၁၇ သီအန့ၣ်. ကုၤဒသဝီ
တံၣ်မုၢ် ကွီၣ်ဖဲ ထီၣ်
ဝဲတံၣ်ဒီးစံးဝဲဘဉ်ဆုၣ်
လၢပုၤ ကွီၣ်ဖဲသ့ၣ်
တဖုၣ်အဂီ တံၣ်ပလံၣ်
ဖဲလဲၤဒီး ကကွီၣ်လံာ်
လဲၤလဲၤ ပုၤလီၤ ကျဲၣ်
အပူၤအဂီ တံၣ်ကီၣ်တံၣ်
အီၣ် ဝဲအဂီန့ၣ် ကုၤ
ဒုၣ်တံၣ်မုၢ်ကွီၣ် ကွီၣ်
သရဲၣ် မုၢ်နီၣ်ထံးဝဲ
စံးဝဲဒံၣ်အံၣ်န့ၣ်လီၤ.
“ပုၤကွီၣ်ကခါကုၤ
န့ၣ် အဝဲသ့ၣ် လဲာ်
ပမၤဖဲကုၤလဲာ်ဒီးပလံး
မဲးကွီၣ်

ပယ်သုံးလိင်ကွီလာတက်ကွီလာထူးမှတ်ပိတ်တက်ကွီလာနဲ့ KNU ဆွဲလဲထိခိုက်ကွဲ

လီမာကြူအေးရဲ့ ၅ သီ. ၂၀၂၀ နဲ့. စီးဆုံးအဆုံး

KNU ကညီဒီကလုာ်စာဖွဲ့က ရာ. သးကွ(၅) ဒီး သးကွ(၂)ဟိုက် ကဝီလာအပူ. ဝဲအပူကွာ်လီယနူ. အါရဲ့ ၂၇ သီအနံနဲ့ ဘာ်ယးဒီးမှတ် ပိတ်ဖိးထီးထီတ်တက်ကွီလာ KNU ဒီးလီ. ဃာ်မပိတ်ဖိးထီတ်အဂီု ပယ်သး လိင်ကွီလာ ဝဲခွဲအဖိခိတ်. KNU သး ကွ(၅)တပ. ထူးထီတ်လိင်တက်ဟ် ဖျါတဘွန်နဲ့လီ.

တက်ထီတ်သးနဲ့ သးကွ(၅) တပ. တက် တဆိတ်ဒီးထူးဒီးမှတ် ပိတ်ဘွန်ဒီး ကီုပယ်တပမဆွဲလဲ ဝဲမှတ်ပိတ်အဆာကတီု KNU ဒီးလီ. ဃာ်ကါမှတ်ပိတ်နဲ့ အဝဲသုာ်ယးထီတ် ဝဲအယ် မပိတ်ဖိးထီတ် ဝဲခွဲလီ.

ပယ်သးလိင်ကွီလာဝဲတက်ဒီနဲ့. တမုာ် ဝဲဘွန်နဲ့ တနဲ့အံ. (လီမာကြူအေး ရဲ့ ၃ သီ)အနံနဲ့ ဆွဲထီတ်လိင်တက် ကွဲဆွဲလဲ အံဆုကလံထံးကီုဒီ သးဝဲလိင်ကွီလာထူးထီတ်ဒီး လိင်တက် ကွဲထီတ်ခါကတီုအပူ. ဟ်ဖျါဝဲ လီ.

ဘာ်ထွဲဒီးတက်ဂီုအံ. ခုာ်အံ ယုာ် မုာ်ကြီးကီုရီု ပုယာလီထီဆုာ် နဲ့ ပဒိတ်စီထံဒါာ် စံးဝဲလဲ. "အဝဲ သုာ်(ပယ်သး)လိင်ကွီလာ ဝဲခွဲ လဲ. KNU ပုယာလီထီတ် လဲဒီး လီ. ဃာ်မှတ်ပိတ်ဒီးမပိတ်ဖိးထီတ်လီ.

ပကွဲယုာ်ညါကဒါကနဲ့ KNLA လဲမပိတ်ဖိးထီတ်တဖျါဘာ်. မုာ်ဝဲခွဲ မုာ်ပိတ် လာပုဒီးလီယာ်လာ အပူ ကွာ်လဲနဲ့လီ. ဝဲအဝဲသုာ်လဲဆွဲ လဲဝဲအဆာကတီု ဘာ်ဝဲခွဲဒီး ပိတ်ဖိးထီတ်ဝဲအယ် ဘာ်ဒီဘာ်ထံးဝဲ ခွဲနဲ့လီ." အဂီုနဲ့ စံးဘာ်ခွဲအံး စိတ်နဲ့လီ.

လာတက်ဂီုအံအဖိခိတ် ပယ်သး သးတပ. ထူးထီတ်ဟ်ဖျါဝဲတက်ကစီပိတ် လာ ခုာ်အံယုာ်မကမုာ်ဘာ်တက်လီ. အဂီုနဲ့ ပဒိတ်စီထံဒါာ် ဆံးစံးဝဲ လီ.

လာနဲ့အမဲာ်ညါ ပယ်သး အဂီုတက်ဆွဲဝဲတက်အိတ်တက်အိတ် ဒီး တာ်ဆွဲထီတ်သးအဂီု. ဘာ်တက် ပယ်နီုယာ်ဟိုက်ကဝီလာဒီး တာ်မုာ် လဲတပ. ဝဲတက်လီလာတက်ဟ်ပနီု ဃာ်အီ. လီု ကဝီလာကွီလာ တဖျါဒီး လီုကဝီလာဘာ်တက် ဘာ်အဂီု တာ်ဘာ်ယိတ်ဘာ်ဘိတ်အိတ် ခွဲအယ် တာ်ကြဲဒါဒီးဒီးလီ. ဃာ်ဝဲမှတ်ပိတ်အိတ်လီ. မုာ် တလာ ထီတ်ဟိုက်ကဝီလာတက်ဟ်ပနီုယာ် အီ. ဘာ်ယးမှတ်ပိတ်တက်ထီတ်သး ဒ်အံ ဒီး တာ်ခဲလိင်ကွဲထီတ်သုာ် အဂီုနဲ့ KNU တပ.စံးဝဲလီ.

ဝဲလီယနူအါရဲ့ ၂၉ သီအနံ

ကီုပယ်သးမုာ်ဒီ ထူးထီတ်ရဲ့ လိင်တက်ကစီပိတ်အသီး ပကွဲကီုဒီး. လာဒီကီုဆုာ် ဒီး ကညီကီုဆုာ်. ဖျါပုာ်ကီုရီုအပူ ကွဲလာကဲထီတ် တာ်မပာ်လာ လီုကဝီလာကွဲထီတ် ပယ်ထီတ်အဂီု ပယ်သး အဂီုကွာ် နဲ့ယာ်တဖျါလာ အဂီုအဘို ကွဲ အံ. ဝဲတက်ဆွဲဝဲသုာ်တက်အိတ်တက်အိတ် အဆာကတီု. ပယ်သးကျဲအံ. ခုာ်အံယုာ် လဲဒီးလီယာ်မှတ်ပိတ် ဒီးမပိတ်ဖိးထီတ်တက် ပယ်သးထူး ထီတ်ဟ်ဖျါဝဲနဲ့လီ.

ဒီဖျါထူးထီတ်ပိတ်ဖိးထီတ် အယ် သီလုာ်တခိတ်ဒီး ဘုသးတဖျါ ဟးဂီုဝဲခွဲအဂီု. စးထီတ်လာပယ်သး တုကျဲ ၂၀၁၉ နဲ့. လီုနီုဝဲ ဘာ် ၁၁ သီ တုလာတနံအံနဲ့ လာဒီကီုဆုာ် ဒီး ဖျါပုာ်ကီုဆုာ် အပူ. သီလုာ်လာအဆွဲဝဲတက်အိတ် တာ်အီလာ တာ်ဘာ်တက်အဂီုအံ. ခုာ်အံယုာ်ဒီးလီမုာ်ပိတ် မပိတ်ဖိးထီတ်တက်အိတ် ၃ ဘျီ. ဘာ် သကါဒီးလိင်ကွဲထီတ် ၆ ဘျီ. ယီုဘာ်မှတ်ပိတ် ၆ ဘျီ အမဲာ်ညါ တာ်ဘာ်တက်ဘာ်သုာ်မတဖျါ ဈာန် ထီတ်လိင်ကဝီလာမှတ်ပိတ်အိတ် ၈ ဘျီ အဂီုနဲ့ ပယ်သး တာ်ဒီတဒါဝဲ ကျဲအေရ ထူးထီတ်ဟ်ဖျါဝဲတက်ကစီပိတ် လီ.

စွဲကွာ်ကီုဆုာ်အပူတက်မလဲဝဲ NCA တက်တက်ပိတ်ဝဲသကီုအံ. ဒီဖျါပယ်သးထီးထီတ်ဘာ်တက်ပတုာ်ကွဲအီ

လီမာကြူအေးရဲ့ ၅ သီ. ၂၀၂၀ နဲ့. ခုာ်အံးစိတ်

KNU ကညီဒီကလုာ်စာဖွဲ့ ကရုာ် ချာ်လွိုင်ထွက်ကီုရီု. စွဲကွာ် ကီုဆုာ် သယံဇာ်သဝီပူ. ဝဲလီမာ ကြူအေးရဲ့ ၄ သီ(မဟါတနံ)နဲ့ တာ်မလဲဝဲ လီုကဝီလာကွဲထီတ် ဝဲအယ် ပဟးမလဲဝဲဘာ်တက်ပိတ်ဝဲ သကီုအံလာပလီုကဝီလာအပူလီ. အခိတ်ထံးနဲ့ အဝဲသုာ်ဟဲဝဲခွဲဒီးသး ကုသးကားဒီး ဟဲကြဲဝဲလာအကီုဟ် လီ. ပဝဲသုာ်တဖျါပတုာ်လိင်ကွဲ အယ် ဟဲကွဲကြဲဝဲဒီးလိင်ကွဲလီ. အဂီုနဲ့ စံးဘာ်ခွဲအံးစိတ် လီ.

ဒ်သီးတက်ကပတုာ်ကွဲဟ်ဖျါ စုကဝဲတက်သဘာ်သဘာ်အဂီုဒီး တက်ပတုာ်တက်ခးကပတုာ်ကွဲအ သးကကါကျဲအဂီု. တာ်ဘာ်သး လာအဟ်ယုာ်လူ ဃပ အပူတဖျါ တာ်တက်ပိတ်ဟ့ဒီဟ့ဒီနီုလိင်ကွဲ ကသ့အဂီု ပညိတ်ခွဲဒီး တာ်မလဲ တာ်တက်ပိတ်ဝဲသကီုအံ သးခိတ်ဒိတ် မိ ထီထီလု ဃုာ်ဒီးသးမိ ၅ က ဟဲကြဲဝဲခွဲအယ်. တာ်တက်ပိတ်ဝဲ သကီုလဲအယ် ၂ နဲ့ရံအတီုဟ် ဖျါနဲ့ ဘာ်တက်ပတုာ်ကွဲဝဲ လီအဂီု နဲ့ ဖျါရံကျဲအာ်ဖိတဖျါစံးဝဲလီ.

တာ်တက်ပိတ်ဝဲသကီုပူ ပု လာအဟ်ယုာ်တဂါလဲအဖျါ KNU ချာ်လွိုင်ထွက်ကီုရီု ထီထီကံးတက် ပဒိတ်စီဟဲကံး စံးဝဲလဲ "အဝဲသုာ်ဟဲ ဝဲဝဲခွဲလဲ တာ်ဘာ်လိင်ကွဲဟဲမတီုအံ. လီုကဝီလာဝဲဒီ တဂါ. ဟံက်ဘာ်တက်ဘာ်ဟံက်ကဝီလာ

ဘာ်. ခဲအံတက်မလဲ တာ်ရံတက်ကျဲ တာ်လီုအံ မုာ်တက်ဟဲတက်ပြးလာအ ဘာ်လီုကဝီလာ. ပမလဲ တာ် တက်ပိတ်ဝဲသကီုအံနဲ့ ခုာ်အံ ယုာ်ဒီးပဒိတ် တာ်သးလီပလီု အိတ် ဝဲအယ် ပဟးမလဲဘာ်တက်ပိတ်ဝဲ သကီုအံလာပလီုကဝီလာအပူလီ. အခိတ်ထံးနဲ့ အဝဲသုာ်ဟဲဝဲခွဲဒီးသး ကုသးကားဒီး ဟဲကြဲဝဲလာအကီုဟ် လီ. ပဝဲသုာ်တဖျါပတုာ်လိင်ကွဲ အယ် ဟဲကွဲကြဲဝဲဒီးလိင်ကွဲလီ. အဂီုနဲ့ စံးဘာ်ခွဲအံးစိတ် လီ.

ဒ်သီးတက်ကပတုာ်ကွဲဟ်ဖျါ စုကဝဲတက်သဘာ်သဘာ်အဂီုဒီး တက်ပတုာ်တက်ခးကပတုာ်ကွဲအ သးကကါကျဲအဂီု. တာ်ဘာ်သး လာအဟ်ယုာ်လူ ဃပ အပူတဖျါ တာ်တက်ပိတ်ဟ့ဒီဟ့ဒီနီုလိင်ကွဲ ကသ့အဂီု ပညိတ်ခွဲဒီး တာ်မလဲ တာ်တက်ပိတ်ဝဲသကီုအံ သးခိတ်ဒိတ် မိ ထီထီလု ဃုာ်ဒီးသးမိ ၅ က ဟဲကြဲဝဲခွဲအယ်. တာ်တက်ပိတ်ဝဲ သကီုလဲအယ် ၂ နဲ့ရံအတီုဟ် ဖျါနဲ့ ဘာ်တက်ပတုာ်ကွဲဝဲ လီအဂီု နဲ့ ဖျါရံကျဲအာ်ဖိတဖျါစံးဝဲလီ.

ပုလာအဟ်ထီတ်တက်ကွဲလိင် ကွဲပိတ်ဝဲသကီုအံနဲ့လီအဂီုနဲ့ သုာ်ညါဘာ်လီ.

"ဝဲမလဲဝဲတစိတ်ပိတ်ဆာကတီု ဟဲဝဲ ခွဲဒီးသးကုသးကားအယ် ပဝဲစုာ် ကီးပဟးဘာ်ပသးလီ. ပုယာ်ထီတ် တာ်အိတ်ပိတ်အံ. အိတ်ဝဲအက ၂၀၀ ယာ်ယုာ်ညါ. အိတ်တုာ် ကုအေဂ ၁၀၀ မဟးတစိတ်လာဘာ်. အဝဲသုာ် ပျါတက်အယ် ကုာ်နဲ့ဝဲ ခွဲလီ. စီ ၁၀၀ ၇၀၀ ၃၀၀ လီ အယ် ပဆိတ်ကစိတ်လာအကဟဲကြဲတက်ဒ်အံ တာ်အိတ်ဘာ်လီ. တာ်မလဲဝဲတက်တက် ပိတ်ဝဲသကီုအံနဲ့ ဟဲရဲ့ပုာ်ဝဲခွဲ တာ်လာပကြးသုာ်ညါယာ်အီတဖျါ ဖျါနဲ့လီ." အဂီုနဲ့ စံးဘာ်ခွဲအံး စိတ်လီ.

တာ်မလဲဝဲဘာ်ယုာ် ဃပ တာ်တက် ပိတ်ဝဲသကီုအံ. KNU စွဲကွာ် ကီုဆုာ်တပတီု တက်ပတုာ်တက်ခး ကကါကျဲအဂီု ကံးတက်လာအ ခုးလိင်ထီတ်မထီတ်တက်ယုာ်ဒီး လီု ကဝီလာကွဲထီတ်ကရုာ်တဖျါဒီး ခုသဝီ ပုယာ်မုာ်ဘာ်ခါတဖျါ ပတီုထီတ်ထီတ် ဒီး မလဲဝဲတက်ရံတက်ကျဲအံနဲ့ NCA ပု အဆာဒီ ၃ လာအဟ်ယုာ်တဖျါ လာအမုာ် သးတဖျါကဘာ်လူယီတ် ထွဲဝဲတက်သိတ်တက်သိတ် ဒီး တာ်အိတ်သး ဘာ်စာတက်ရံတက်ကျဲတဖျါ တာ် တက်ပိတ်ဝဲသကီုအံနဲ့လီအဂီုနဲ့ သုာ်ညါဘာ်လီ.

ကလဲသကီုတုာ်တုာ်သီးထီးဒီးတက်စံာ်ညါပာ်လီသးနာ်တစုာ်ပဒိတ်စီသမုာ်ထီဟ့ဒီသဆုာ်ထီတ်

လီမာကြူအေးရဲ့ ၆ သီ. ၂၀၂၀ နဲ့. စီယုာ်အဆုာ်

ကညီဒီကလုာ်အဂီု တာ်တုာ် သီးထီးသီး. တာ်စံာ်ညါပာ်လီသးဒီး ခံာ်မိတ်ရံစံာ်မိတ်ခြာ်ကီု စာဖွဲ့ တုာ်အနာ်တစုာ် မပကလဲဟဲလာ ဖိတဂါနဲ့. ဝဲလီမာကြူအေးရဲ့ ၅ သီ(မဟါတနံ)နဲ့ တာ်မလဲကဝီလာ ကွာ် ၇၃ ဖိတဝီ ကညီဒီကလုာ်စာ ဖျါကရုာ် အမုာ်နဲ့ ဝဲနီုတက်ကီုထီ ဆုာ် KNU ခုာ်ယာ်ကီုရီုကျဲ ဘျီ အပူ. အကတီု KNU လီုခါသး ကံးတက်ဖိ ပဒိတ်စီသမုာ်ထီ ဟ့ဒီ သဆုာ်ထီတ်နဲ့လီ.

"ကညီဒီကလုာ် ဒ်သီးက အိတ်ယုာ်အိတ်အဂီု ပဒုးအိတ်ထီတ်

KNU အံနဲ့လီ. တာ်အိတ်သးအံ ဆိတ်ပုာ်အယ် ကညီတက်ဟ်ဆာအံ ဟဲကထီတ်ခွဲလီ. ကညီဒီကလုာ် အဂီု တာ်ကထီတ်ပသီထီတ်ဒီး တာ်ယုာ် တာ်ဖိးကအိတ်ကတီု ပကဆဲးဟံးထီတ် ပိတ်ထီတ်သကီုလီ. တာ်ထီးတုာ် သီး ဒီး တာ်စံာ်ညါပာ်လီသး တုာ် လာ ခံာ်မိတ်ရံစံာ်မိတ်ခြာ် ကီုစာဖွဲ့ နာ်တစုာ် ကလဲဟဲလာဖိတဂါအဂီု တာ်ကရုာ်ကရီုအံ. ကအိတ်တုာ်လာ နဲ့အကယာ်ဘျီ ကဘာ်ဆဲး ကတီု ဝဲနဲ့ ယဲအံဒီးဟ့ဒီသဆုာ်ထီတ်ဘျီ ဘာ်သးစိတဖျါလီ." အဂီုနဲ့ အဝဲ ဟ့ဒီသဆုာ်ထီတ်လီ.

KNU တာ်ကရုာ်ကရီုအံ. တာ် မဟာမံာ်တမံာ်ပဟာ် တာ်အိတ်သးတာ်

ဆိတ်လဲအဖိခိတ် တာ်ကွဲထီတ်ထံးမဟဲဒီး. ကဒါကတုာ်က တာ်ဘာ်မံးမလဲဒီး. ပတက်ကရုာ်ကရီုဟဲကထီတ်သးအဂီု အဂီုဒီး လာအဝဲတပအဂီုအဂီု တဖျါနဲ့. ပကဘာ်သုာ်ညါဆိတ်ဝဲ ခွဲလဲအဂီုနဲ့ ပဒိတ်စီသမုာ်ထီ ဆဲးစံးဝဲခွဲလီ.

တာ်ရံတက်ကျဲအံ. ဘာ်တက်ဖး ဖျါထီတ်KNU (လီုခါသး)လဲဟ် ဟ့ဒီယုာ် ဒီး KNU ပုယာ်လီုဆုာ်နဲ့ သးခိတ်ကျဲကီု စီမုာ်တစုာ် အလဲဟ် ဟ့ဒီယုာ်. KNU ကရုာ် တာ်ဟ်ဆာ အတက်လဲဒီဖျါထံရုာ်ကီု သး ဒီး တာ်ပတုာ်တက်ခးအဘာ်စာအတီုဟ် ပု. တာ်ဟံးထီတ်ပိတ်ထီတ် ထံရုာ်ကီု သးတာ်အိတ်သးတဖျါနဲ့ KNU ပု

ဘာ်မုာ်ဘာ်ခါတဖျါ ဆုာ်လဲပုာ်ဝဲဝဲ. ဒ်ပုာ်ယာ်ကီုရီု ကီုဆုာ် တာ်ဘာ်စုာ်စုာ် ပုလာအမဲာ်မယ်ဟ် ဝဲ ၂၀ ဘျီ ဆုာ်အမဲာ်မဲာ်ပိတ် အဂါ. ၇၀ ဘျီ ဘာ်တက်ဟ့ဒီလာဟ့ဒီကဝီလာ ကဝဲသုာ်နဲ့လီ.

ပုလာအဘာ်တက်ဟ့ဒီမဟာ်က ပါအီ. ဝီဂီုကီုဆုာ် ပုယာ်လီုဆုာ် နဲ့ ပဒိတ်စီမုာ်ထီ စံးဝဲလဲ "ကညီ တာ်ဟ်ဆာတံးဒ်ဘာ် အဆာက တီုနဲ့ ယကဆဲးဟံးထီတ်ပိတ် မုာ်ဒါ အဂီု ကထီတ်ခွဲ တာ်ဂါတက်ဘာ် အါမလဲ. သးမဲာ်သံးလဲလာအလဲ ပုဟဲဟ့ဒီပုဟဲဟ့ဒီမုာ်စုာ်ကီု ပအံဒီ ဒီးလဲအဝဲသုာ်ခဲ လာအိတ်ခွဲ ဝဲလီ. အဟ်ပိတ်ပိတ်လဲ လာအဆိတ်

တာ်တဖျါ ဝဲတက်သုာ်အိတ်ဒီးပုာ်နဲ့ ပ ကမပာ်လီမိမိနီု. အပူကွာ်တက် အိတ်သးလာညါနဲ့ ကဘာ်ကွဲကွဲ ကတုာ်ဂါဆဲးဒီး ဒ်သီးကထီတ် ကတုာ်ဂါဆုာ်အဂီုနဲ့ ကဆဲးဟံး ထီတ်ပိတ်ထီတ်ဝဲ" အဂီုနဲ့ စံးဘာ် ခွဲအံးစိတ်လီ.

KNU -ကညီဒီကလုာ်စာဖွဲ့ ကရုာ်အံ. ကညီဒီကလုာ်တက်ကရုာ် ကရီု KNA. ကညီဘုးဒီးတက်ဘာ် တာ်ဘာ်ကရုာ် BKNA. ကညီသးစာ် ကရုာ် KYO ဒီး ကညီ လီုခါသး ဝဲလီုခါသုာ် KCO လာအမုာ် ကညီတက်ကရုာ်ကရီု ၄ ခုာ် ဟံးဖျါ ထီတ်အသးဒီး ဒုးအိတ်ထီတ်ဝဲ ဝဲ ၁၉၅၄ နဲ့. လီမာကြူအေးရဲ့ ၅ သီအနံ

နဲ့လီ.

တနံအံလာအါလာဘာ် ၇၃ နဲ့တနံ ကညီဒီကလုာ်စာဖွဲ့က ရုာ်အမုာ်နဲ့အံနဲ့. ဘာ်ထွဲဒီးခွဲအံ ယုာ်သးက. ကီု ရုာ်စုာ်စုာ်အပူ တာ်မလဲကဝီလာဝဲခွဲ စုာ်ကီးလီ အဂီုနဲ့ သုာ်ညါဘာ်လီ.

KNU ကညီဒီကလုာ်စာဖွဲ့က ရုာ်အံ. ဝဲ ၂၀၁၅ နဲ့. လါအီးကထီတ် ဘာ် ၁၅ သီ အနံနဲ့ ကလုာ်စုာ် လာအေဂ. ပုထီတ်စုာ်တက်ဟ်ဆာ တာ်ကရုာ်ကရီု ၅ ခုာ်. ထံကီုဒီဘာ် တက်ပတုာ်တက်ခး NCA အလဲဟံး ဃာ်ပူ. ဆဲးလီဝဲစုာ် ကျဲနဲ့ လီ.

ဒီကလုာ်မုၢ်န့ၢ်အံၤကမ္ဘၢၤတဖၣ်တၢ်သျှၢ်သျှၢ်သးဝဲၤတအိၣ်အါတၢ်အဒါ
ဖီၣ်ခိၣ်ဘၣ်သးတဖၣ်ဘၣ်အဂ့ၢ်န့ၢ်သ့ၣ်သ့ၣ်

KNLA ဒီးပယံၤသးတဖၣ်အဘၢၣ်စၢၤတၢ်ခးလိာ်သးကဲထီၣ်

လၢဖျါအါဝဲၣ် ၂၀ သီၤ ၂၀၂၀ န့ၣ်၊ နဝံၣ်အံၤ
KNLU- ကညီဒီကလုာ်စၢၤဖျါက
ရၢ သးက့ (၅)စုဒုၣ်စုတီၢ်အဖီလံာ်
ကညီတံၢ်တၢ်ပျးသးမုၢ်ခိၣ် KNLA
သးဒီး ပယံၤသး စုဒုၣ်စုတီၢ်အဖီ
လံာ်သးတဖၣ်အဘၢၣ်စၢၤဖဲမဟါတ
နံၤ လၢဖျါအါဝဲၣ် ၂၂ သီအန့ၢ်
တၢ်ခးလိာ်သး ကဲထီၣ်ဝဲလၢပံးနံး
အတီၢ်ပူၤ ဖဲ မုၢ်ခိၣ်(ဖျါမုၢ်ခိၣ်)
ထီၣ်လဲၤကီၢ်ဆၢ, လုၤထီၣ်သဝဲကရီၢ်
သီးကျိးခဲ ဒီး တီၣ်ကီၢ်လဲၤသဝဲအ
ဘၢၣ်စၢၤအဂ့ၢ်န့ၢ် KNLU- ထုးထီၣ်
ဘိးဘၣ်ရၢလဲၤတၢ်ကစီၣ်တဲတန့ၢ်
အံၤလဲၤ
KNLU- သးက့ (၅)စုဒုၣ်စုတီၢ်
အဖီလံာ် KNLA သးက့(၁၀၂) သး
၃ ညး ဒီး နီၣ်ဂံၢ်(၈) ပါသ့ၣ်ကျိး
သးပဲလိာ်ခိၣ်သ့ၣ် စုဒုၣ်စုတီၢ်အ
ဖီလံာ် နီၣ်ချုးသ့ၣ်(၁၁၅-၄၀၈)
သးဂျိးခိၣ် ဆါထီၣ် တီၣ်ခိၣ်ရီၣ်
ပယံၤသးကျိးတဖၣ်အဘၢၣ်စၢၤ,
ဖဲမုၢ်ဃုာ်လီၤ ၂ န့ၣ်ရၣ်အဆၢက တီၢ်

လုာ်စၢၤဖျါကရၢ အလံာ်ဟ့ၣ်ယုာ်,
ကညီဒီကလုာ် တၢ်ဟ့ၣ်တၢ်ဂဲၤထီၣ်
ကီၢ်သး ဒီး တၢ်ဆွဲးဝဲၣ်ကညီဒီက
လုာ်မုၢ်န့ၢ် ပဲတဲထီၣ်သးအကျိးအ
ကျိး ကီၢ်ခိၣ်ခိၣ်ပုၤလီၤသ့ၣ်
န့ၢ် ဝဲဘျဲၣ်ခိၣ်ဖျါပုၤလီၤသ့ၣ်
တၢ်ခးလိာ်သး တၢ်ကျိၣ်တၢ်
ကျဲၣ်ခိၣ်ခိၣ်ဒီၣ်ကလုာ်တၢ်သးဝဲၣ်
လဲၤ
တၢ်မၤလၢကတီၢ် ၇၂ ပီတိ
ကညီဒီကလုာ်မုၢ်န့ၢ်အံၤတၢ်ခးလိာ်
အပူၤကွဲၣ်န့ၢ်တဖၣ်ဘၣ်, ကညီကီ
တီၣ်ခိၣ်ကျိး ဃုာ်ဒီး ဘျီခိၣ်, ပုၤ
ကီၢ်တီၣ်တဖၣ် ဒီး ဝဲကျိးပုၤတၢ်
ဘၣ်ဒါတဖၣ် ဖျါမုၢ်န့ၢ်တီၣ်ခိၣ်
မဲာ်ညါ, ကညီကလုာ်ပုၤဖျါမုၢ်
စုကဝဲၤသ့ၣ်တဖၣ်, ကညီထံၣ်
သးပုၤတၢ်ဒီး လီၤကတီၢ်ကညီကမ္ဘၢၤ
အက ၄၀၀ ဘျီ ဟဲထီၣ်ဝဲန့ၢ်လီၤ
ကညီဒီကလုာ်မုၢ်န့ၢ်အတီၢ်ရၣ်
တၢ်ကျိၣ်အံၤ ဖျါမုၢ်န့ၢ်ဖီတဖၣ်,
ကညီထံၣ်ကျိၣ်သးပုၤတၢ်တဖၣ်,
ကညီကလုာ်ပုၤဖျါမုၢ်စုကဝဲၤကရီၢ်
တဖၣ်, ပုၤတၢ်တၢ်ကရၢကရီၢ်
ဖျါ, တၢ်ဘျီတၢ်ဘၢခိၣ်န့ၢ်တဖၣ်
ဒ်တၢ်သ့ၣ်ဒီးအဝဲၣ်န့ၢ် ထာန့ၢ်
ဖဲၤစၢၤဝဲၣ်ကျိၣ်စုတဖၣ်ဒီး တၢ်မဲာ်
တၢ်ရၣ်တၢ်ကျိၣ်အံၤလဲၤအဂ့ၢ်န့ၢ်

ပဲလိာ်သးဒီး အတီၢ်ပူၤ တၢ်ခးလိာ်
သးကဲထီၣ်သးလီၤအဂ့ၢ်န့ၢ် KNLU
လီၤအံၤသး တၢ်ကရၢကရီၢ်ကျိးဒီး
ဘိးဘၣ်ရၢလဲၤတၢ်ကစီၣ်န့ၢ်လီၤ
သးဂျိးခိၣ် တီၣ်ခိၣ်ရီၣ်ဖဲ
ပယံၤသးကျိးလၢအနီၣ်ဂံၢ်အိၣ်ဝဲ အ
က ၇၀ ဘျီအံၤ ဟးထီၣ်ဝဲခိၣ်လၢ
KNLU သးက့(၁)အဟံၣ်ကတီၢ်ပုၤဒီး,
လဲၤဝဲ ခိၣ်လၢ သးက့ (၅)အဟံၣ်
ကတီၢ်ပုၤအံၤ တၢ်သ့ၣ်ညါဝဲပုၤတၢ်
ပုၤတၢ်ဒါတဖၣ်ဘၣ်, ဒီဖျါလၢန့ၢ်လီၤ
ဒီး ဝဲပတၢ်ဝဲ လီၤကတီၢ်လဲၤ
တၢ်သီတၢ်ဘျဲအံၤ ဘၣ်သကၢ်ခး
လိာ်အသးဒီး KNLA အပူၤသးပီလၢ
အအိၣ်တၢ်မဲာ်ညါတဖၣ်လဲၤအဂ့ၢ်န့ၢ်
KNLU တၢ်ဘိးဘၣ်ရၢလဲၤတၢ်ကစီၣ်
အပူၤ တဖၣ်ဖျါဝဲန့ၢ်လီၤ
ဖဲမုၢ်ဃုာ်လီၤအဆၢကတီၢ်န့ၢ်
တၢ်ခးလိာ်သးကဲထီၣ်ဝဲတဆဲးဝဲ
အလီၤခဲ, KNLA သးပီတဖၣ်န့ၢ်
ဟးသ့ၣ်အ သးလၢတၢ်ထီၣ်သး
အလီၤဒီး ဖဲအအိၣ်ခိးကွဲၣ်တၢ်အိၣ်

“လၢပကီၢ်ခိၣ်ပူၤန့ၢ် ပံးဖဲ
တၢ်တၢ်ခဲတၢ်ယၢ်အိၣ်လဲၤ ဖဲပတဲ
လၢမဲာ်အခါန့ၢ်, ဘၣ်မန့ၢ်လၢတၢ်
သ့ၣ်သ့ၣ်သးဂဲၤ အဂီၢ်အဘၢၣ်အဝဲ
လဲၣ်, သးတဖၣ်ဘၣ်, ယဖျါဘၣ်တီ
ခိၣ်ရီၣ်မဲာ်ဘၣ်ဖျါန့ၢ် ကညီဒီကလုာ်
မုၢ်န့ၢ်အံၤန့ၢ် ယကဟံးထီၣ်ဖျါထီၣ်
ဖဲမဲာ်လၢတၢ်သ့ၣ်သ့ၣ်သးဂဲၤအ
ပူၤလီၤ, ဘၣ်မန့ၢ်အံၤလဲၣ်န့ၢ်
ကညီဒီက လုာ်ခိၣ်န့ၢ်လၢတဖၣ်
ကွဲၣ်ကျိးစၢၤတၢ်အံၤ မုၢ်ဝဲသ့ၣ်ဘၣ်
သးဖဲလၢခဲးစၢၤတဖၣ်တၢ်လဲၣ်ဖီၤ,
တၢ်ပံးနီၣ်ယာ်ဝဲမုၢ်န့ၢ်, တၢ်ဟ့ၣ်
မၤလၢကတီၢ်ပုၤန့ၢ် တနံၤအံၤတၢ်ပံး
နီၣ်ဝဲဒီး တၢ်ဟံးထီၣ်ခိၣ်ထီၣ်
လီၤ” အဂ့ၢ်န့ၢ် ကီၢ်တီၣ်ခိၣ်ကျိး
န့ၢ်ခါသ့ၣ်ဖျါ ဝဲန့ၢ်လီၤ
တၢ်ရၣ်တၢ်ကျိၣ်လၢတနံၤအံၤ
သီၤခါစ့ၣ်သ့ၣ် တၢ်ကတီၢ်အံၤထီၣ်,
ကီၢ်တီၣ်ခိၣ်ကျိး တၢ်ကတီၢ်, တၢ်
ပးဖျါထီၣ်ဝဲ ခုၣ်အိၣ်ပူၣ်-ကညီဒီက

၂၀၂၀ တၢ်ပုၤသးတဖၣ်တၢ်ဖးထဲဒ်လၢကညီပုၤတံၢ်အဂီၢ်-
KNLU လီၤခါဘၣ်သးကဲထီၣ်ပုၤသ့ၣ်မိၣ်တၢ်သ့ၣ်

လၢဖျါအါဝဲၣ် ၂၀ သီၤ ၂၀၂၀ န့ၣ်၊
စၢၤအံၤ
လၢကတီၢ် ၂၀ တၢ်ပုၤသး
ဒိၣ်အံၤ တၢ်ကဟ့ၣ်တၢ်ဖးထဲဒ်
ကညီပုၤတံၢ်တဖၣ်န့ၢ် KNLU-ကညီ
ဒီကလုာ်စၢၤဖျါကရၢ လီၤခါဘၣ်သး
ကဲထီၣ်ပုၤသ့ၣ်မိၣ် တၢ်သ့ၣ်
ဆၢထီၣ်ဝဲန့ၢ်လီၤ
ဖဲ လၢဖျါအါဝဲၣ် ၃၀ သီဖျါ
န့ၢ် အံၤ တၢ်ခးလိာ် ၇၂ ပီတိ
တၢ်ခးလိာ်သး အံၤအံၤ
ယုၣ်ဝဲတံၢ်ကီၢ်ခိၣ်, ကီၢ်ကီၢ်ဆၢ
အနီၣ်ရူၤသဝဲပုၤအကတီၢ် အဝဲခဲး
လီၤဟ့ၣ်သးဆၢထီၣ်ဝဲန့ၢ်လီၤ
အဝဲခဲးဝဲလၢ “န့ၢ်သ့ၣ်လီၤလၢ
၂၀၁၅ အခါပဲလိာ် ပဲသ့ၣ်ကညီ

တဖၣ်တကဲထီၣ်တၢ်နီၣ်တဲတန့ၢ်
၂၀၂၀ အံၤ တၢ်ပုၤသး ကဟံး
လီၤ ၂၀၂၀ န့ၣ်န့ၢ် ယဆဲးဒီးတဲလၢ
ကညီထံၣ်ရီၣ်ကီၢ်သးပုၤတံၢ် တဖၣ်
န့ၢ် သ့ၣ်မုၢ်တၢ်လီၢ် KPP န့ၢ် ဟ့ၣ်
န့ၢ် တၢ်ဖးလၢ KPP သ့ၣ်ဘၣ်သး
လၢ KNLP န့ၢ် ဟ့ၣ်တၢ်ဖးလၢ KNLP
ပုၤတံၢ် လၢအတၢ်မုၢ်န့ၢ်ပုၤတံၢ်
ဘၣ်န့ၢ် တဘၣ်ဟ့ၣ်တၢ်ဖးဘၣ်”
အဂ့ၢ်န့ၢ် စံးလိာ်ခိၣ်န့ၢ်လီၤ
လၢန့ၢ်အပဲညါ ကညီတဖၣ်
အဂီၢ် ပကဘၣ် ပံာ်ဂံၢ်ပာ်ဘၢလၢ
ကညီတဖၣ်လဲၤအဂ့ၢ်, ကညီထံၣ်
ကီၢ်သးပုၤတံၢ်တဖၣ်လၢအလီၤဖး
တဖၣ်န့ၢ်မုၢ်န့ၢ်, ကမုၢ်လီၤတၢ်လၢ
ကညီဒီကလုာ်အတၢ်ဘၣ်ဘျးဘၣ်

ကတၢ်ပုၤ(၈) “ပုၤသ့ၣ်မိၣ်” တၢ်ခိၣ်ထံၣ်
တဖၣ်လၢ အတၢ်ကဲဖဲပုၤအိၣ်အလီၢ်
ဒီး, ပုၤနီၣ်ဂံၢ်ပာ်ဖျါခိၣ်လၢ အက
၂၀၀ ယုၣ်ယုၣ် ဟဲထီၣ်ဟ့ၣ်ထီၣ်တၢ်
ယုၣ်ယုၣ်န့ၢ်လီၤ
ပုၤခိၣ်မဲာ်ဂုၤဖါအံၤ အဝဲပံးဝဲ
မုၢ်ခါလၢ KNLU အနီၣ်ရူၤခိၣ်ကျိး အ
ဆၢကတီၢ် ဖဲ ၂၀၀၈ န့ၣ် လၢဖျါ
အါဝဲၣ် ၁၄ သီ ပာ်ဒါအဆၢက

လီၤအသးလၢ ကညီကီၢ်ခိၣ်ပုၤ
စုၢ်ကီၢ်, အပူၤကွဲၣ်တၢ်ပုၤသး
တၢ်ဒီးန့ၢ် ဘၣ်တၢ်ပးန့ၢ်ဒီး
လၢပကညီထံၣ်ရီၣ်ကီၢ်သး ပုၤတံၢ်
ခဲလၢအကျိး KPP ပုၤတံၢ်လၢ
အန့ၢ် လီၤဖးပုၤအဆၢခဲး ဖဲကညီ
ကီၢ်ခိၣ်, သ့ၣ်တံၢ်ကွဲၣ် နီၣ်ဂံၢ်(၂)
တၢ်ဖးဟံၣ်ကတီၢ်ပုၤန့ၢ် ပုၤတံၢ်
ဖဲ စၢၤကျိးတၢ်လၢအပူၤ ပုၤတံၢ်
လၢအမဲာ်ဝဲ ထံၣ်ကီၢ်ခိၣ်တၢ်ဖဲ
အံၤ အတၢ်ပံးလၢကလုာ်ခုၣ်က
လုာ် တဖၣ်အိၣ်ခိၣ် ကလုာ်ခုၣ်က
လုာ်တဖၣ်အဘၢၣ်စၢၤ, တၢ်ထုးထီၣ်
ဝဲ တၢ်သဲကွဲၣ်အိၣ်ဝဲအံၤ, လၢက
ဟံး ၂၀၂၀ န့ၣ် တၢ်ပုၤသးအံၤ
ကလုာ်ခုၣ်ကလီၤတဖၣ်န့ၢ် ကလုာ်
ခုၣ် ထံၣ်ကီၢ်ခိၣ်ပုၤတံၢ်တဖၣ်
ကမဲာ်လၢလီၤအဂ့ၢ်န့ၢ် ထံၣ်ရီၣ်
သးတၢ်ပုၤ တၢ်ဟးကွဲၣ်ဝဲအိၣ်
ဝဲန့ၢ်လီၤ
တၢ်အိၣ်သးခဲအံၤန့ၢ် လၢကညီ

ကိုကိုညိုတံခွန်ပူကလုနီတဖန်ဒ်သီးတၢ်ကပပ်ပနီၣ်ဝဲ အလုၢ်အပူၤအဂီၢ် ဟ့ၣ်ဒီနီၤလိာ်သကိးလုၢ်လၢ်ထူသန့

လၢဖျါအါရံၤ ၁၅ သီ. ၂၀၂၀ န့ၣ်. စးအံၣ်ဆူ
ကလုနီတဖန် အလုၢ်အပူၤ
အံၤ ဒ်သီးတၢ်ကသုၣ်ညါဟံပနီၣ်ဝဲ
ကအိၣ်အဂီၢ် ပညိၣ်ဒီး ကိုကိုညို
တံခွန်. တၢ်အိၣ်ဆူ ၅ ဘၣ်
အပူၤ တၢ်အိၣ်ဆူ ကလုနီတဖန်
သုၣ်ဘိၣ်သးစၢ်တဖန် လုၢ်လၢ်တၢ်
ဟ့ၣ်ဒီနီၤလိာ်သးတၢ်ရဲၣ်တၢ်
ကျဲၤအံၤ ဖဲလၢဖျါအါရံၤ ၅
သီအန့ၤ. ဖဲဖါဆိးဖျါဖိကရၢ်အပူၤ
န့ၣ်လီၤ.
တၢ်အိၣ်ဆူအပူၤ အူဖျါ. ဖိၣ်
ဖျါ. ဖဲဖါဆိး. ဖဲဖါမုၢ်ဒီး ထံၣ်ဆိး
ယါ ကိုကိုညို ၅ ဘၣ်အပူၤ ကလုနီတဖန်

တဖန်အလုၢ်လၢ်. တၢ်ဆဲးတၢ်လၢ
ဒီး လုၢ်လၢ်ထူသန့တဖန်တၢ်ဒုး
န့ၣ်ဖျါထီၣ်ဒီး ပှၤယဲၣ်တၢ်တဖန်
ဒ်သီး အနီၣ်ကစၢ်ဒုၣ်ဝဲကပူၤသုၣ်
ညါဘၣ်ဝဲဂီၢ် ဒီး ဒ်သီးကနီၣ်ဟံအါ
ထီၣ်ဝဲအဂီၢ်. တၢ်အိၣ်ဆူတၢ်ရဲၣ်တၢ်
ကျဲၤအံၤလီၤအဂီၢ်န့ၣ် ပှၤတီၢ်ခိၣ်ရဲၣ်
မဲတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤတဖန်စံးဝဲလီၤ.
“အပူၤကွၢ် ပမုၢ်ဘၣ်တဲန့ၣ်
ပှၤကတီၢ်ကိုညိုတံခွန်ဖိတနီၤန့ၣ် ဟံဆဲး
ထံၣ်ဝဲဒုၣ်ကလုနီတဖန်လၢ အပ
တီၢ်ဖျါနီၣ်ဒီးအံၣ်သ့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆူ
သန့က့ အံၣ်သ့ၣ်မုၢ်ဟဲထံၣ် ပလုၢ်
လၢ်တၢ်ဆဲးတၢ်လၢလၢ အစ့ၤက
တၢ်လွံၤခါအံၣ်န့ၣ်. ပဝဲပတၢ်သ့ၣ်

ညါနီၣ်ဟံဒီးပတၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့
တဖန် ကထံၣ်ဝဲလၢအစ့ၤတဖန်ဒီး
လၢအံၣ်သ့ၣ်ခိၣ်န့ၣ်ပူၤ လၢအသးပူၤ
အအိၣ်ထီၣ်ယာ်ဝဲဒုၣ်ဒီး အဝဲသ့ၣ်က
ရပူၤတၢ်သီးထဲသီးလီၤ.” အဂီၢ်န့ၣ်
ပှၤတီၢ်ခိၣ်ရဲၣ်မဲတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤလၢအ
မုၢ် ပှၤကတီၢ်ကိုညိုတံခွန် ကညိပှၤသးဝဲ
တဖန်ဖိ စီၤဖျါ. စံးဘၣ်ခွၢ်အံၣ်စံးဝဲလီၤ.
Srinakharinwirot University
(SWU) ဒီလုး တီၢ်ခိၣ်ရဲၣ်မဲဖဲမဲဝဲ တၢ်
ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤအံၤ ဟံယုာ်ဝဲဒုၣ်သန့
လွံၤသန့ဒီး ကလုနီတဖန်အတၢ်အိၣ်
တၢ်အိၣ်တဖန်တၢ်အိၣ်တဖန်အိၣ်ဝဲ. လုၢ်
လၢ်တၢ်စုသုခိၣ်ဘၣ်တဖန် တၢ်တုဝဲ
ဒီးဒုးအိၣ်ထီၣ်ဝဲ. တၢ်တုဝဲဖိသ့ၣ်

ပဒိၣ်မါရုၣ်လဲၤပူၤကွၢ်ပျဲထီၣ်(၁၂) န့ၣ်တၢ်မၤဝဲ တၢ်သ့ၣ်နီၣ်ဆၢက့ၤအီၤဒီးတၢ်ခွဲၣ်မုၢ်အူၤလၢအဒဲဟီၣ်ခိၣ်လီၤ

လၢဖျါအါရံၤ ၁၅ သီ. ၂၀၂၀ န့ၣ်.
န့ၣ်အံၣ်ဆူ
KNU ကညိဒီကလုနီတဖန်က
ရၢ အနီၣ်ခိၣ်ခိၣ်ကျဲၤလီၤလၢ ပဒိၣ်
မါရုၣ်လဲၤတၢ် ကူၣ်သံအီၤပျဲထီၣ်ဝဲ

၁၂ န့ၣ်တန့ၣ်. တၢ်မၤဝဲဒုၣ်တၢ်သ့ၣ်
နီၣ်ဆၢက့ၤ အတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤအံၤ
လၢ အဒဲဟီၣ်ခိၣ်တၢ်ပနီၣ်အလီၤလၢ
အအိၣ်မဲသ့ၣ်ဘၣ်ထံၣ်တၢ်လီၤအံၤ
တၢ်မၤဝဲဒုၣ်ခိၣ်မုၢ်အူၤတခါဖဲ လၢဖျါ

တြၢအါရံၤ ၁၄ သီအန့ၤ ဟါဒီအ
ဆၢကတီၢ်န့ၣ်လီၤ.
ပဒိၣ်မါရုၣ်လဲၤအဖိခူၤဒိၣ်
ပဒိၣ်စိစုစု ဒီး အပှၤမၤသးကတီၢ်ခိၣ်
န့ၣ်တဖန် တီၢ်ခိၣ်ရဲၣ်မဲဝဲဒုၣ်ဒီး ကိးန့ၣ်

တၢ်ကွဲမုၢ်
ပကွဲမုၢ်ဘၣ်ပှၤဖဲလိာ်ဒီကိးဂၤလၢအသးမုၢ်အိၣ်ကွဲထီၣ်တၢ်ကစီၣ်.တၢ်ကွဲထီၣ်တၢ်ကစီၣ်.တၢ်ကွဲထီၣ်တၢ်ကစီၣ်
ဝဲလီၤခိၣ်သ့ၣ် သ့ၣ်န့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ယး ပတၢ် ကစီၣ်. တၢ်ကွဲထီၣ်တဖန်အံၤ သုမုၢ်အိၣ်ဒီး ဟ့ၣ်ထီၣ် တၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ်ဟ့ၣ်ဒီး အိၣ်ဒီးဆုၤထီၣ်
သုတၢ်ကွဲ သ့ၣ်တဖန်န့ၣ် ဆုၤအီၤဆူ kicnews@yahoo.com မုတမုၢ် လၢလီၤတံစိ 087 198 2417 အံၤ သ့ၣ်န့ၣ်လီၤ။ ပတူၤဂီၤလိာ်မုၢ်
ပှၤဖဲလိာ်ဒီ အတၢ်ကွဲထီၣ်တဖန် ထီၣ်ဘိန့ၣ်လီၤ.

အတၢ်လိာ်ကွဲတဖန် ဒီး တၢ်ဒုးန့ၣ်ဝဲ
လုၢ်လၢ်အတၢ်ဂၤကလံၣ်တဖန်န့ၣ်
လီၤ.

လၢန့ၣ်အမဲာ်ညါ ပှၤလၢအဟဲ
ထီၣ်ပုၤသ့ၣ်ပုၤဂီၢ်လၢ တၢ်ရဲၣ်တၢ်
ကျဲၤအပူၤတဖန် ကလုနီတဖန်အ
တၢ်အိၣ်တၢ်အိ. လုၢ်လၢတၢ်ဒုးကဲ
ထီၣ်တၢ်စုသုခိၣ်ဘၣ်တဖန်. တၢ်ဒုး
ကဲထီၣ်တၢ်လိာ်ကွဲဖိတဖန်န့ၣ် တၢ်
တဘၣ်လိာ်ဟ့ၣ်အလုၢ်အပူၤဘၣ် ဒီး
လဲၤန့ၣ်လီၤမၤ လၢနီၣ်ကစၢ်ဒုၣ်ဝဲသ့.
တၢ်လၢန့ၣ်မၤဒုးကဲထီၣ်အီၤတဖန်န့ၣ်
န့ၣ်ကစီၣ်အီၤလီၤသ့ဝဲဒုၣ်ဒီး. ဒီဖျါ
လၢပနီၣ်လီၤဟ့ၣ်ယုာ်လၢပနီၣ်ကစၢ်
အမိ ကလုနီတဖန်ကလုနီတဖန် အ
တၢ်သ့ၣ်ညါနီၣ်ဟံတဖန်န့ၣ် တၢ်က
ဟံပနီၣ်အလုၢ်အပူၤလီၤအ ဂီၢ်န့ၣ်
စီၤဖျါ. စံးအါထီၣ်ဝဲန့ၣ်လီၤ.

တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤတၢ်မၤဝဲလၢတ
န့ၣ်အံၤ ကိုကိုညိုတံခွန်အပူၤ ကညိက
လုၢ်ယုာ်ဒီး ကစ့ၣ်. ယီၤဒိၣ်(ရူဖံး).
လီၤဟ့ၣ်. ဖျါ. ပအိၣ် ယုာ်ဒီးကလုနီ
န့ၣ်အကတဖန်ဒီး ကညိကိၢ်ခိၣ် က
ညိသးစၢ်တဖန်ပုၤသ့ၣ်ဝဲဒီး လုၢ်
လၢ်. လုၢ်လၢ်ထူသန့တဖန်လၢအ
ဘၣ်ယးဒီး တၢ်ဂၤကလံၣ်. တၢ်ယံ
တၢ်လၢ. တၢ်အိၣ်တၢ်အိ. တၢ်စုသု
ခိၣ်ဘၣ်တဖန်အမဲာ်ညါ. တၢ်ကတီၢ်
ဝဲဒိၣ်ယးန့ၣ်အါအိၣ်တဖန်စ့ၣ်ကိး
တၢ်ဒုးန့ၣ်ဖျါထီၣ်ဝဲလီၤ.

ကလုနီတဖန် သးစၢ်တၢ်ဆဲးတၢ်
လၢ တၢ်ဟ့ၣ်ဒီနီၤဟ့ၣ်တၢ်ရဲၣ်တၢ်
ကျဲၤအံၤ စးထီၣ်ပဲအပူၤကွၢ် ၂၀၁၆
န့ၣ်န့ၣ် တၢ်စးထီၣ်မၤဝဲ ဒုၣ်ကိး
န့ၣ်ဒီးဒီး ဖဲဖါဆိးအပူၤအံၤ ပှၤထီၣ်
လွံၤဘျီတဘျီ လဲန့ၣ်လီၤ.

ဒီး ဖဲလၢဖျါအါရံၤ ၁၄ သီအန့ၤ
န့ၣ်. လၢအလီၤဘၣ်ဝဲ တၢ်ကူၣ်
သံအီၤမုၢ်န့ၣ်အံၣ်န့ၣ် ဒ်သီးတၢ်ကသုၣ်
နီၣ်ထီၣ်ဝဲအဂီၢ် ပညိၣ်ဒီးမၤဝဲဒုၣ်တၢ်
ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤအံၤလီၤ.

၁၂ န့ၣ်တန့ၣ် တၢ်သ့ၣ်နီၣ်ဆၢ
က့ၤန့ၣ်န့ၣ် တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤအံၤ ခိၣ်န့ၣ်
လၢအအိၣ်ဘၣ်အီၤဟံကဲအီၤ တဖန်
ဒီး သီဒု သီၣ်မုၢ်အသးကိးတဖန်.
ကွဲဖိသ့ၣ်ဘိၣ်သးစၢ်တဖန် ဟံဖျါဝဲ
လၢအ ကၤ ၁၀၀ ယုာ်ယုာ် ဟဲထီၣ်
ဝဲဒုၣ် န့ၣ်ထီၣ်ဝဲပနီၣ်ဒီး အိၣ်ဘၣ်ဘိၣ်
ဝဲတမံးန့ၣ်လၢတၢ်ဟ့ၣ်တၢ်ယုးယီၣ်
ဒီး ဘၣ်ထွဲဒီးခိၣ်န့ၣ်တဖန် တဲလီၤဝဲ
တၢ်သ့ၣ်နီၣ်ဆၢက့ၤတဖန်န့ၣ်လီၤ.
ဒီန့ၣ်အသး ပဒိၣ်မါရုၣ်လဲၤအိၣ်
ဖျါထီၣ်အလီၤဒီအမုၢ် ပါတ နီၣ်ကိာ်
ဆူ. တီၢ်ကွဲသီတဖန်စ့ၣ်ကိး ဖဲမ
ဟါအန့ၤန့ၣ် အဟံဖိယီဖိလၢ အ
အိၣ်တၢ်တဖန် ဒီး ထံၣ်ရူၢ်ကိာ်သး
ပုၤတံၣ်ခိၣ်န့ၣ်လၢ အအိၣ်ဘၣ်အီၤဟံ
ကဲအီၤတဖန်. တၢ်ဘၣ်တၢ်ဘိၣ်န့ၣ်
တဖန်. သ့ၣ်ဘိၣ်သးစၢ်တဖန် ဒီး
လီၤကတီၢ်ဖိတဖန် ဟံဖျါထီၣ်သးဒီး
တၢ် လဲၤဟံလီၤဝဲတၢ်သးအုးဖိကွဲၤ
ကွဲၤဆူလိာ်ကွဲၤ(၇) ▶▶▶

**‘တီ’ အိၣ်တလၢဒ်, ‘လီ’ အိၣ်တလၢ
ဒဲအံၤတဘျီ
‘လီ’ အိၣ်တလၢဒ်, ‘တီ’ အိၣ်တလၢ**

ပမုၢ်ပပုၤဖဲတၢ်ဝဲ
ဆၢကတီၢ်တုၤအိၣ်ပဝဲ
ပမုၢ်“မၤတီၢ်အိၣ်တလၢဒ်”
ပမုၢ်“မၤလီၤအိၣ်တလၢ”

ဒဲအံၤတဘျီလဲၤခိၣ်ရူၢ်
ပမုၢ်မၤတီၢ်အိၣ်တလၢ
ပမုၢ်မၤလီၤအိၣ်တလၢဒ်
တဒ်သးခူမဲၤလၢပူၤက

လၢပပုၤကလုနီအကျါ
ဝဲဘျီသ့ၣ်ဘျီဘျီအိၣ်အါ
နီၣ်လီၤ. စီၤဘျီတမံးစု
ပှၤစီၤတီၢ်ဖိအမဲာ်ဖု (ပှၤလၢအိၣ်မုၢ်ဖဲမၤတီၢ်လီၤ)

ခိၣ်သ့ၣ်ခိၣ်ဂီၤန့ၣ်မဲၤဘျီ (ဝဲအံၤတဲသီ. ဖဲအံၤမဲၤလီၤ)
ရူၢ်ခိၣ်ရူၢ်အပူၤဘျီဒီးသ့
ဂ့ၤဘၣ်ခိၣ်ခိၣ်ကဆူဘၣ်လဲၤ
(ပှၤလၢအပဲမၤတၢ်ထံပုၤမဲၤညါ. ပှၤလီၤခဲမၤတၢ်ဘၣ်)
ကလုနီတဖန်န့ၣ်န့ၣ်
(ဂံၤ - တၢ်မုၢ်တၢ်ဖျါ - အဒိးဂံၤမုၢ်ဖိဂီၢ်)

မဲၤအိၣ်ပူၤသ့ၣ်မဲၤကတီၢ်
ပထံၣ်ဘၣ်လဲၤဖဲပစီၤ
ဖဲပုၤမဲၤညါပပဲမၤသး
ပှၤလီၤခဲအသးတမံး

တီၢ်ခိၣ်ရူၢ်ခဲအံၤတစီၤ
န့ၣ်မုၢ်အိၣ်မူလဲၤတီၢ်လီၤ
ပှၤအါဂၤကွဲၤန့ၣ်တလဲၤ
လီၤလၢ. စုကုၢ်ကဲလီၤစီၤ
(ကွဲၤထဲကနီၣ်ဘၣ်လီၤလၢဒီး ကျိၣ်စုတၢ်ဖဲန့ၣ်. တၢ်ကဲဘျီတဆဲကမိၣ်)

အိၣ်မူလၢကွဲၤမုၢ်ကွဲၤတီၢ်
စီၤမိၣ်. သိၣ်ခူယးကွဲၤတီၢ်
(တဲၤသကိးပှၤမၤသကိးတၢ်တဖန်)
တၢ်ဖဲတၢ်မၤလၢအဘျီ
သိၣ်မုၢ်. ပပီၤအါဝဲဒုၣ် (ပသိၣ်. ပမုၢ်. ပပီၤ. ပဘျီ)

တၢ်လဲၤတၢ်လီၤလဲၤလၢညါ (Fake)
တၢ်မုၢ်တၢ်တီၢ်အိၣ်ဖျါ
တၢ်လီၤတၢ်တုၤယုၤလၢဒီး
တၢ်တီၢ်တြၢလဲၤတတုၤဒီး (Justic)

တၢ်ဂ့ၤတၢ်ဝဲအိၣ်ကတီၢ်
တၢ်လဲၤတၢ်ဘျီခဲပနီၣ် (Recording the fake)
တၢ်စီၤတၢ်ဆဲတုၤစဲခဲ
သံၣ်သ့ၣ်မဲၤကျဲၤတုၤလၢဒ်လဲၤ

ဒီပုၤဝဲလၢတၢ်အိၣ်အီၤ
အိၣ်တုၤအိၣ်ကီၤ. ကယုၤအီၤ (Genealogical)
သံၣ်ခိၣ်ကတီၢ်က့ၤန့ၣ် (protection)
န့ၣ်တမၤလီၤတုၤသၢ. (Extinction)

လၢတၢ်အိၣ်ကကွဲၤကဘီ
စီၤကီၢ်ဖျါ (တီၢ်နီၣ်ဖိ)
၂၀၂၀-၂၀၂၀